

Takoví jsme byli.....
aneb
Čtení z místních kronik

Obecní kronika 1961

Kronikářské záznamy městyse Drnoholce pro rok 1961

Tyto záznamy jsou významné proto, že jsou to záznamy pro třetí pětiletku, záznamy osvětlující nástup budování socialistické společnosti. zase chceme tyto záznamy rozdělit na tyto části:

- Počasí
- Zemědělské práce a výroba
- Správa obce
- Kulturní věci
- Místní hospodářství, obchody
- Výstavba obce
- Zdravotnictví
- Školní věci
- Různé

Počasí 1961

Celkový ráz sucho a vlhko se střídaly , sucho však převládalo, bylo hodně mlh. průměr roční teploty bylo 10,3 C

Počasí podle měsíců :

1. Měsíc suchý, velmi mrazivý, teploty klesly pod -15 C, celý měsíc mlhavo
2. Měsíc mlhavý a mírný, teploty stouply až k +10 C, jedenkrát napadl sníh
3. Měsíc střídavý, studený, více suchý, teplota až k 25 C (????), jedenkrát napadl sníh
4. Normální, ale chladný měsíc, jednou liják, 30.4. bouře s kroupami, teplota pod 25 C
5. Vlhký měsíc, hodně rosy, desetkrát bouře, teploty vystoupily přes 25 C
6. Měsíc více suchý, hodně mlh (22 x)teploty k 30 C, dosti rosy, 13 bouřek
7. Měsíc poměrně suchý, teploty vystoupaly přes 30 C, osmkrát byla bouře, pětkrát daleká krásná viditelnost
8. Měsíc velmi suchý, srážky pod 15mm, čtyřikrát bouře, jedna vichřice, hodně rosy (celkem dvanáctkrát)
9. Měsíc velmi suchý, srážky jen 15 mm, hodně rosy (11), 6 bouřek, 2 vichřice
10. Měsíc normální, více mokrá, už byl třikrát mráz, teploty však vystoupaly i přes 20 C, třikrát byla vichřice
11. Měsíc vlhký, silná mlha (asi 20), devětkrát byl mráz, spadlo skoro 80 mm srážek
12. *Bez kronikářského záznamu*

Fenologické zprávy - *Bez údajů, nedoplněno*

Zemědělská výroba a polní práce

Zima nebyla ani v prosinci, ani v lednu, příliš tichá. Vozíval se hnůj a chlévská mrva na pole a konečně se sklídila také kukuřice, která celou zimu zůstala venku. Její cena jako krmivo nebyl však valná, kukuřice loni měla výnos ne nejhorší (49,5 q/ha). Mohla však být lepší.

V zimě 19611 byly předem zahájené přípravy na polní práce. Práce důležité, aby byly zdárné. Práce na CVP (celoroční výrobní plán). Práce však pomali...neboť otázka předání 100 ha půdy nebyla řešená. V lednu byla též zahájena DŠP (družstevní škola práce). Přednášeli odborníci státních statků, témata byla poučná a družstevníci by si měli školy více vážit „Vědění je základ práce“. Třetí důležitá práce byly opravy zemědělských strojů. Opraváři z JZD se nabízeli sice na nutné opravy, ale jejich pomoci nebylo až tak třeba. Letos – až letos, jak jsme již uvedli byla také provedena sklizeň kukuřičné slámy, která byla ještě 10. ledna na polích. JZD tuto tak pozdní sklizeň ukončilo až 29.ledna. Zbývalo ještě co do příprav k polním pracím chemické ošetření půdy a kontrola sadby brambor, vše bylo dokončeno do 20. února. V únoru bylo zase velmi špatné počasí, ani hnůj se nemohl vyvážet a ani orba se nemohla provádět. Tento měsíc také předalo JZD na ČSSS sto hektarů půdy, půdy dobré, humózní. Vlastní polní práce začaly kolem 15. března, státní statky už 5. března sely jarky, termíny byly dodrženy.

A kvapem přišly žňové práce ...

Stav plodin k začátku červnu byl tento: Je zaseto 34 ha cukrovky, plečkování prováděno v máji a v červnu, brambor bylo zaseto (!!!) na 18 ha, kukuřice na zrno a na siláž je zaseto, k počátku června je posekáno 28 ha luk, zbývá secí ještě 6 ha.

Letos do sklizně sena a kukuřice hodně přišlo 11 ha sena zůstalo ve vodě. Letos byla také velmi „rychlá“ povodeň řeky Dyje a to ke konci června a seno se nemohlo rychle sklídit.

Zde několik poznámek o povodních Dyje. Rozeznáváme čtyři druhy:

- jarní povodeň přichází už v únoru nebo v březnu, přináší mnoho vody, neboť na horách taje sníh. Oblast rozšíření této povodně je veliká, sahá od oblasti Mušov – Drnholec přes Milovice a Přítluky až k Břeclavi a pokračuje dále k Lanžhotu. Je to, jak lidé říkají, vše jedno jezero a voda se často dlouho drží.
- letní povodeň je velmi zhoubná, přichází po vydatných lijácích, odnáší mnoho sena, zamokří mnoho luk, které zůstávají zablácené.
- povodeň rychlá – kvapná přichází hlavně v nejvyšším létě po velkých náhlých lijácích, voda stoupá někdy za jednu hodinu o jeden metr. Za pár minut může sekáče odehnat od sečení. Tyto povodně jsou velmi nebezpečné. *Pisatel těchto řádků zažil takovou povodeň v roce 1928. „Vyšel jsem ve 12,30 hod do školy v Nýdku u Lednice a to z Lednice přes lesní cestu k mostu v Nýdku u mlýna. Za čtvrt hodiny už byla voda na lesní cestě ve výšce kolem dvaceti centimetrů, u mostu už mi voda sahala přes kotníky. Musel jsem zout obuv a honem překročit most, neboť voda začala přetékat přes mostek. teprve po překročení mostu jsem byl v bezpečí, neboť tam se šlo do kopečka“*
- podzimní povodně v září a v říjnu jsou řídké, přicházejí po dlouhodobém deštivém počasí. Dělají škodu na bramborách, kukuřici a hlavně řepě. Stává se, že sklizeň řepy se někdy koná a vodě.
- celoroční povodeň- kdy voda na loukách stojí po celý rok. Toto se však stává zřídka

Ale nejen seno zůstalo ve vodě, též kukuřice na zrno na devíti hektarech byla letos podmočena ke konci června náhlou povodní. Kukuřice krmná, letos zasetá na 41 ha, byla zatopena na 20 ha v červnu náhlou povodní

Vlastní žně byly zahájeny 10. července. Probíhaly letos s potížemi a svízelně. byly trochu opožděné, ale poněvíc rušené lijáky. bylo však nutno obdržet obilí suché kvalitní. Zde bylo nutné spojit staré formy hospodaření s novými.

- ruční pokos – tam, kam kombajny a secí stroje nemohly zasáhnout
- sušení obilí na zemi ,na mezích, na silnici, na polních mlatech
- využití každé vhodné chvíle pro zvládnutí špičkových žňových prací. Zde přišly v úvahu:

- ❑ sobotní odpolední směny
- ❑ nedělní vyjímečné směny – a mnozí občané pomohli zvládnout práce. Též bohoslužby byly na tyto neděle upravené
- ❑ noční směny – dodávaly žňovým pracím často takřka romantický ráz. Osvětlený kombajn nebo secí stroj pracoval v noční tmě, jen světla svítala na snopy a obilí
- ❑ žňové útulky pro děti -tyto útulky se osvědčily a byly nutné, aby v době žni byly matky volné pro žňové práce
- ❑ doprava obědů a večeří přímo na pole. O to se staraly vzorně kuchařky a na volném čerstvém vzduchu jídlo lépe chutnalo

Podívejme se na dodávkové výsledky JZD v roce 1961. Do výkupního skladu v Novosedlech dodalo JZD Drnholec:

žita	405,63 q
pšenice	471,07 q
ječmene	759,95 q
pšenice ozimé	250,5 q
raných brambor	113,5 q
řepky	58,78 q

Jak pracoval letos 1961 výbor žen (VŽ)

Výbor žen pracoval letos dobře a měl pěkné výsledky svých prací Proberme akce VŽ po pořádku, jak připadaly po celý rok.

- ❑ V měsíci únor byl uspořádán kurz šití. Byl proveden po dvou měsících, třikrát týdně (pondělí, středa, pátek) Kurz vedly pěkně s. Pospíchalová a Petříčková
- ❑ Pěkně a důstojně byl proveden MDŽ. Letos se konal 12. března. Těchto oslav se zúčastnilo 258 žen a mládež. Žákyně Čížková přednesla báseň matkám, pěkné byly deklamace dětí mateřské školy, které udělaly matkám hodně radosti. Pěkné kulturní vložky – básně a písně přednesli žáci osmiletky. Při slavnosti MDŽ byly předány dvojí odznaky:
 - ❑ odznak mateřství
 - ❑ odznak Čestné uznání JZD

Odznak mateřství dostaly: Macháčková, Hadašová, Divácká, Szabová, Michalicová, Čemanová, Danihelová, Trpišovská, Blahutová, Zaoralová, Varmužová, Chovancová, Peňázová

Čestné uznání dostaly: Tomečková, Vašíčková, Cukrová, Radkovská, Čápková

- ❑ Mnohé stížnosti – a to všude – byly na cigány ve zdejší obci. Vyšel návrh, aby byli vystěhováni.

Otázka a problém cigánů

Cigáni jsou na jižní Moravě sporadicky od roku 1400. Tenkrát se objevili poprvé v Mikulově. Jejich pravděpodobná vlast je Indie. Cigáni patří ke kočujícím národům. Někteří vědci (sovětští) tvrdí, že přišli z Finska a Laponska. Cigáni byli vždy nápadní svou nečistotou a svými krádežemi. Vláda naší republiky řeší tento problém postupně. Od roku 1960 platí pro cigány zákaz kočování. Je snahou státních úřadů cigánům poskytnout pevná sídliště. Někde tyto snahy byly marné. Je též snahou státních orgánů poskytnout cigánům vzdělání a pro ně byl v roce 1960 zřízen první čistě cigánské školy. Mnozí cigáni jsou nadaní, vynikají hlavně v matematice a v technických vědách. Na Slovensku dostali někteří cigáni diplom doktorátu nebo inženýrství. Snad pro všechny cigány je společná láska k hudbě. V Mikulově utvořili cigánský

orchestr a při pohřbu cigánského otce nebo matky doprovází celý cigánský sbor hudební zemřelé k poslednímu odpočinku.

- Kritika slavnosti MDŽ. Slavnost byla krátká a líbila se všem. bylo prodáno za 320 Kč kytiček
- V březnu byl proveden sběr vajec. Nasbíráno 11762 kusů, výbor žen věnoval čistý výnos na vodovod a odevzdal peníze MNV
- Výbor žen uspořádal v březnu taneční zábavu. Čistý výnos byl 876 Kč. Z toho věnováno 100 Kč mateřské škole na nákup hraček a 400 Kč na nutné potřeby pro děti
- První máj byl slaven v Mikulově. Zúčastnilo se ho přes 500 občanů. Dvojice šly vítat na slavnost (snad zvat???) a ukázali občanům, jak vyzdobit obce(shoda!)
- V červnu byla slavnost MDD (mezinárodní den dětí) Starší žáci byli poučeni ve střelbě, menším byly uspořádány malé radosti -peněžitý dar (500Kč) byl též předán zástupcům pionýrů Výnos slavnosti (přes 700 Kč) byl věnován na dokumentaci pro vodovod. Celá slavnost byla hodně navštívena obyvatelstvem. Hlavně lákaly:jízdy na motocyklech, jízdy na kolech, též modely letadel. Celou akci provedli Svazarm (Břeclav), posádka Pohraniční stráž (Novosedly).
- Důležitým úkolem pro výbor žen byl též průzkum zdravotního a kulturního bydlení občanů (školní jídelna, jesle a mateřská škola).
 - mateřská škola byla v pořádku
 - vedení jeslí bylo v pořádku. Vady byly: polámaná lednička, nepořádek na dvoře. Zapotřebí bylo: nová malba a linoleum
- Výbor žen převzal patronát nad obřadní síní a zakoupil nutnou výzdobu
- Mateřské škole věnoval výbor žen sto korun na zakoupení houpačky
- Zboží v obchodech v době žní bylo dostatečné
- Kritika rodičů – členky VŽ kritizovaly divný postoj některých občanů, kterým bylo úplně lhostejné, jak jejich dům vypadá. mnozí nechali svůj obytný dům skoro úplně spadnout. . Kritizovaly též nepořádek při představení v kině, kde navštěvovali filmy mládeži nepřístupné též školou povinné děti
- V srpnu provedly členky druhý sběr vajec a nasbíraly 2363 vajec

Toto je jen několik ukázek mnohostranné práce výboru žen . Vidíme, že jest to jeden z prvních pomocníků MNV.

Obřadní síň v Drnholci

V roce 1950 byly matriční záležitosti rozděleny a to na státní (občanské) obřady a čistě církevní obřady

matriky jsou státní a jen dokumenty státních matrik platí před zákonem a státními úřady. Církevní úřady si vedou vlastní církevní matriky, které ale mají platnost jen před církevními úřady.byla též zřízena matriční střediska. byl zaveden povinný občanský sňatek, který musí předcházet církevní sňatek

Obřadní síň v Drnholci byla napřed na MNV, potom byla upravena radnice a v ní pěkně upravena obřadní síň pro občanské obřady

Občanské obřady jsou: vítání dětí do života, občanský sňatek, občanský pohřeb, slavnostní předání občanských průkazů, stříbrné a zlaté svatby aj.

Kulturní věci roku 1961

- ČSM pořádal 28. ledna společenský ples s účastí asi stovky lidí

- Ve školní jídelně byl průměrný počet stravovaných kolem 120 obědů .Jídelna pracuje dobře (význam školní jídelny: rodiče nemají starost o své děti, hlavně pokud se jídla týče, mohou klidně pracovat a děti jsou v bezpečí)
- V obci Drnholci je též myslivecká jednota .Starala se hlavně o odchyt škodné zvěře, která na našich polích dělá hodně škody. Letos byli zneškodněny lišky a kuny (počtem přes 200 kusů)Všichni členové měli také řádné lovecké listy.
- Sportovní činnost byla letos slabá. Nebyl pořádek ani v sokolovně, ani v evidenci členů. „Vše pustne“ – toť byl zápis ze schůze NF z 1. března 1961
- ČSM pracoval zase dobře, organizoval taneční hodiny , pořádal dva plesy a přičinil se o provedení společenského plesu .Též byl proveden pohovor s „výtržníky a chuligány“ a mnoho se v tomto ohledu zlepšilo
- Též ČČK (Červený kříž) pracoval letos dobře .Prohlásil závazek na úpravu míst před domy, vyhlášena soutěž o nejlepší dům a ulici. zabýval se problematikou rodin s nízkou životní úrovní a připravoval plán školení zaměstnanců státního statku.
- Oslava MDŽ byla letos pěkná, účast skoro 200 lidí
- V řece Dyji kolem Drnholce je pestrý počet druhů ryb .Nejvíce jsou zastoupeny sumci a kapři. Mnozí z občanů mají rybolovecké listky.
- Rada MNV souhlasila s udělením čestných uznání divadelnímu souboru za činnost v letech 1960 – 61. Byly předány diplom Osvětové besedy ve Vojkovicích a ochotníci z Vojkovic hráli zde v Drnholci a naši divadelníci zase ve Vojkovicích
- Pěkný, ale často rušený deštěm byl den oslav MDD. Byl uspořádán ve spolupráci se Svazarmem, který uspořádal i lety plachetových letounů. Účast byla pěkná, přes sto osob.
- Sbor pro občanské záležitosti se umístil tento rok v soutěži sborů na sedmém místě. Tato soutěž obsahovala i chod JZD, vybavení a ozdoby státních slavností .
- Skupina ČČK (červeného kříže) kontrolovala letos stav lékárníček v JZD a na ČSSS, též i na kombajnech. Také byla prohlédnuta místnost Jednoty
- Zubní lékař nastoupil službu v Drnholci koncem srpna. Při prohlídce působiště se mu zde líbilo.
- Dožínková slavnost byla 26. srpna. Hrála místní hudební kapela a také dětský soubor z obce
- V době žní byla kulturní činnost též pěkná. V době žní byl v Drnholci filmový festival a byl letos mimořádně dobře navštívený
- Letos byly dvojí dožínky a na zahájení žní byla estráda. Jedny dožínky uspořádalo JZD, druhé zase státní statek
- Vinobání bylo letos též pěkné. Víno mělo letos dobrou cukernatost, některé odrůdy se nemusely ani sladit
- Zdařilý byl též průběh slavností VŘSR. Dne 6. listopadu v 18 hodin vyšel lampionový průvod od školy k pomníku Rudé armády. Po slavnosti byly promítány sovětské filmy
- Dne 16. listopadu byla na náměstí pozdravena ústřední štafeta SČSP a převzata štafeta od zástupců ONV v Břeclavi

Ještě různé zápisy pro rok 1961

1. Práce komisí MNV – Byli členové, kteří svědomitě pracovali, byli na každé schůzi. byli však někteří, kteří nepracovali. Dobrý příklad dávala komise finanční a plánovacíPoznámka kronikáře: práce komisí je pilířem prací národních výborů. v komisích je zakotvený styk s lidem, nutný a zákonem předepsaný

2. Jako soudci z lidu byli zvoleni tito občané: Franta, Cigánková Pospíchalová, Hájek, Jakubec a Jurkas. k uvedeným osobám nebylo námitek a na veřejné schůzi byli zvoleni.
3. Na veřejné schůzi 20. října bylo poukázáno na tyto nedostatky: neopravené veřejné studně a dlouhé čekací doby na práce služeb obyvatelstvu, který byl odůvodněn velkým nedostatkem kvalifikovaných sil.
4. Komunální služby pro obyvatelstvo v Drnholci byly založeny v roce 1960. Vznikly z místního hospodářství. Služby měly ředitele a účetního. Účty nebyly však dobře vedené, až později bylo účetnictví svěřeno kvalifikovanému ekonomu. Dalším nedostatkem byl nedostatek pracovních sil ve službách obce.
5. Poučné bylo též jednání na veřejné schůzi 22. září 1961. V obci je velká trestnost a neukázněnost občanů, která se projevuje hlavně v opilství, výtržnostech, hrubým nadáváním a v ještě horších deliktech. V obci je velký nedostatek pitné vody, a proto je nutno vybudovat vodovod
6. V době žní byla obec dobře zásobena potravinářským i jiným zbožím. Bylo to dobré pro dobré zvládnutí žňových prací. Též bylo společné vyvařování pro členy JZD .Každý dostal oběd a večeři a každý si mohl vzít jak chtěl. Jídlo bylo chutné a chutnalo všem .Ženy mnoho zde udělaly dobrého.
7. Dobře pracovaly jesle. Vzhled budovy je pěkný, jesle jsou vybavené nábytkem a mají velmi mnoho hraček. Byly letos v dobrých rukou.
8. Některá zajímavá data ze žní 1961:
 - JZD sklídilo obilí na ploše 148 ha
 - sklizeň byla provedena dvojím způsobem:
 - sklizní dvoufázovou (148 ha)
 - kombajnovou sklizní (65 ha)
 - V průběhu žní nebylo letos ani úrazu ani požáru
 - Žně začaly 10. července a končily včetně sklizně slámy 19. srpna
 - Dobře pracovaly ženy a spolupráce JZD, MNV a KSČ byla velmi dobrá
 - Jak vypadaly tržby?
 - z polí a luk na 179%
 - zelenina a zahrady na 80%
 - zahrada zůstala dlužna 39000 Kč
 - sady daly víc o 37000Kč
9. Jak byla letos škola?
 - Školu navštěvuje letos 525 žáků, v pionýrské organizaci je 405 dětí, náboženskou výuku navštěvuje 19% žáků. Při škole letos byly biologické pole, skleníky , polytechnické dílny
 - Do zaměstnání se hlásilo:
 - hornictví 1
 - zemědělství 6
 - studie 4
 - jiný učební obor 19
 - Při škole byly kroužky orchestrální a pěvecký. Oba se zúčastnily LUT (lidová umělecká tvořivost) v Mikulově a byly obecně kladně hodnoceny. Někteří žáci se v sólovém zpěvu probojovali až do krajského kola.
 - Při ZDŠ (základní devítiletá škola) byly budovány polytechnické dílny – nejvíce svépomocí. Na školní zahradě vypěstovali drnholečtí žáci jako první v obci pěkný a chutný hlávkový salát.

10. Ještě ke kulturní činnosti v obci

- Obec letos navštívili herci z Divadla bratří Mrštíků, umělci varieté Rozmarýn, soubor SLUK a pražská dětská scéna
- Obec má pěknou řadu vývěsných skříněk , které pravidelně obměňují učitelé
- Vedle jiných akcí jako např. oslav 7. listopadu, Běhu vítězství, Měsíce přátelství byl v Drnholci hojně navštíven filmový festival . Bylo zde na 4500 návštěvníků.
- Vedle orchestrálního a pěveckého kroužku byl též utvořen divadelní kroužek ,jenž měl 14 členů Jako první hru sehrál hru Jedenácté přikázání
- Činnost místní lidové knihovny byla letos malá. vypůjčovatelů v letošním roce bylo celkem 60 (40 dětí + 20 dospělých), což je na městy jako je Drnholec velmi málo. Byl nedostatek dětské literatury a velký nezájem občanů. Dobře působily besedy o knihách.

11. A nakonec, jak vypadala sportovní činnost?

Velkým mankem pro sportovní činnost byla nevyužitá tělocvična ,která je sice pěkně zařízená, má dostatek náradí a je dost velká. Nedá se však v ní topit ani v zimě, cvičení proto ustalo. Cvičívá asi 200 žáků, jejich vedoucími jsou učitelé. Vedení ČSM zavedlo též kurzy společenského tance, jenž vedou též učitelé.

Tím končíme zápisy roku 1961, roku bohatého na polní sklizně, roku bohatého též na kulturní práci .Jen občané ,kdyby pochopili důležitost socialistické zákonnosti, aby bylo v Drnholci méně trestné činnosti a více tvořivé práce.